

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1715/2015
27.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обојица из ..., које заступа Предраг Савић, адвокат из ..., против тужених ВВ и ГГ, обојица из ..., које заступа Петар Милутиновић, адвокат из ..., ради предаје у суддржавину и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1932/2014 од 06.05.2015. године, у седници одржаној 27.12.2016. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1932/2014 од 06.05.2015. године, у делу којим је потврђен став други изреке пресуде Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 14.03.2012. године, исправљене решењем Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 08.04.2014. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1932/2014 од 06.05.2015. године, у делу којим је потврђен став трећи и став четврти изреке пресуде Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 14.03.2012. године, исправљене решењем Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 08.04.2014. године и пресуда Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 14.03.2012. године, у ставу трећем и ставу четвртном изреке и у тим деловима предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 14.03.2012. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ и тужени ВВ обавезан да тужиоцима преда у суддржавину 1/2 млина и млинског постројења који се налази на к.п.бр. ... КО ..., у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ којим је тражено да се тужени ГГ обавезе да заједно са туженим ВВ тужиоцима преда у суддржавину 1/2 млина и млинског постројења који се налази на к.п.бр.... КО ..., као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ којим је тражено да се

тужени ВВ и ГГ обавезу да тужиоцима на име накнаде материјалне штете исплате 20.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 08.04.2014. године, одбијен је тужбени захтев тужилаца АА и ББ, којим је тражено да се тужени ВВ и ГГ обавезу да тужиоцима на име накнаде материјалне штете исплате 22.161.482,18 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као неоснован.

Решењем Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 08.04.2014. године исправљена је пресуда Вишег суда у Ваљеву у погледу презимена тужилаца.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1932/2014 од 06.05.2015. године одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 14.03.2012. године, исправљена решењем Вишег суда у Ваљеву П 6/2011 од 08.04.2014. године.

Против правноснажне другостепене пресуде ревизију су благовремено изјавили тужиоци, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11) и оценио да је ревизија делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Општинског суда у Ваљеву П 792/95 од 15.10.2008. године, утврђено је да су тужиоци АА и ББ сувласници са уделом од 1/2 са туженим ВВ на млину изграђеном на к.п.бр. ... КО Тужиоци АА и ББ и тужени ВВ су споразумно уредили начин коришћења млина, тако да млин користе наизменично по 15 радних дана. Споразум је поштован и о примопредаји је сачињаван записник до 1995. године, када су почеле несугласице око коришћења млина. Решењем Општинског суда у Ваљеву П 1001/95 од 23.08.1995. године утврђено је да су АА и ББ сметали ВВ у коришћењу млина, тако што су му 06. и 07.02.1995. године забранили да уђе у млин и да га користи у наизменичним интервалима од по 15 дана, а коришћење млина су условили потписивањем записника од 05.02.1995. године којим се мења дотадашњи начин коришћења млина. Решењем Општинског суда у Ваљеву П 1006/03 од 13.10.2003. године утврђено је да је ББ, као власник млинарске радње, сметао ВВ, као власника млинарске радње, тако што га је 27.06.2003. године онемогућио да уђе у млин. Странке нису покушале да уреде начин коришћења млина на други начин у ванпарничном поступку. У току ове парнице, по предлогу

тужилаца за одређивање привремене мере, решењем Апелационог суда у Београду Гж 12287/10 од 02.06.2010. године, ставом другим изреке, тужени ВВ и ГГ су обавезани да тужиоцима одмах по пријему решења предају кључеве од млина, међутим, тужиоци нису успели да остваре суддржавину на млину, јер је тужени ВВ ставио резу са унутрашње стране врата. Тужилац АА је био власник занатске млинарске радње до 1992. године, а од 1992.године до 2005.године власник је био тужилац ББ, који је радњу одјавио и након 3 године се запослио у предузећу Тужени ВВ је власник занатске млинарске радње, а тужени ГГ, његов син, је од 2009. године запослен у радњи.

Нижестепени судови су закључили да је споразум којим је уређен начин коришћења млина стављен ван снаге и не производи правно дејство јер странке једна другу онемогућавају у примопредаји млина. Такође, закључили су да је тужиоце из суддржавине искључио тужени ВВ, јер је он као сувласник и предузетник који има самосталну занатску радњу задржао кључ од млина и ставио резу на врата са унутрашње стране и једини има државину над целим млином. Судови сматрају да је тужени ГГ детентор и да фактичку власт на млину врши за другога, као запослени у радњи свог оца, па нема државину у смислу члана 71. Закона о основама својинскоправних односа, због чега је у односу на њега тужбени захтев за предају у суддржавину одбијен. Нижестепени судови су закључили да је захтев за накнаду материјалне штете неоснован, јер је млинарска радња тужилаца одјављена, па тужиоци нису доказали да би до очекиване добити дошли радом на законит начин, док остваривању добити "на црно" суд не може да пружи заштиту, као и да тужиоци нису пружили доказе да би млин користили давањем у закуп, пошто су тврдили да би млин користили за млевање жита трећим лицима и на тај начин остваривали добит. Другостепени суд је закључио да, супротно наводима жалбе тужилаца, нису испуњени услови за примену члана 219. Закона о облигационим односима јер тужени ВВ није употребљавао туђу, већ ствар на којој је сувласник, а тужени ГГ је млин, као запослени, користио за њега.

На утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право и то члан 71. Закона о основама својинскоправних односа, одбијањем тужбеног захтева за предају млина у суддржавину у односу на туженог ГГ.

Према члану 71. Закона о основама својинскоправних односа, лице које по основу радног или сличног односа, или у домаћинству врши фактичку власт на ствари за друго лице, а дужно је да поступа по упутствима овог другог лица, нема државину.

Имајући у виду да тужени ГГ млин користи као запослени у занатској радњи свог оца, правилно су нижестепени судови закључили да је он у односу детенције (притежања) према ствари, односно да фактичку власт врши за господара ствари који једини има државину. Зато су без утицаја наводи ревизије којима се истиче да су сведоци потврдили да је тужени ГГ онемогућио тужиоце да приђу млину и да је

тужени ГГ правноснажном пресудом К 899/10 оглашен кривим за извршење кривичног дела угрожавања сигурности зато што је тужиоцу АА претио јер је то могло бити расправљано у парници за сметање поседа, а не у овом државинском спору. Ови наводи су цењени од стране другостепеног суда, који је правилно закључио да тужени ГГ нема државину у смислу члана 71. Закона о основама својинско-правних односа, због чега је у односу на њега тужбени захтев за предају у суддржавину неоснован. Околност да је привремена мера за предају кључева од млина усвојена и у односу на туженог ГГ није од значаја, јер се одлуком о привременој мери само привремено уређују односи странака, до правноснажне одлуке суда о тужбеном захтеву којом се спор коначно решава.

У делу одлуке којом је тужбени захтев за предају млина у суддржавину одбијен у односу на туженог ГГ, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се у ревизији посебно указује, јер побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати, а дати разлози су јасни и непротивречни и материјално право правилно примењено, па је на основу члана 405. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

У погледу одлуке о захтеву за накнаду штете, ревизијом се основано истиче битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, као и погрешна примена материјалног права, услед чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Ревизијом се основано указује да су судови погрешно закључили да је споразум странака о коришћењу ствари, 15 дана наизменично, стављен ван снаге, јер су почев од 1995. године једни друге ометали у реализацији споразума. Околност да уговорне стране нису поштовале споразум не значи да је он стављен ван снаге и да не производи дејство, јер је АА вођењем спорова за сметање државине против Слободана Матића управо покушавао да издејствује реализацију споразума, а то покушавају и тужиоци вођењем ове парнице. У одговору на тужбу, тужени не споре тужиоцима право да млин користе 15 дана наизменично према договору. Судови стављају на терет тужиоцима чињеницу да нису у ванпарничном поступку тражили другачије уређење начина коришћења, међутим то нису учинили ни тужени, па су странке дужне да поштују споразум о уређењу начина коришћења ствари који је установљен. Ревизија правилно указује да се оценом судова да је споразум стављен ван снаге, релативизује незаконито поступање тужених који одбијају да предају млин у суддржавину и након доношења привремене мере у овој парници.

Овај суд прихвата закључак нижестепених судова да тужиоци не могу остварити накнаду штете због изгубљене зараде у ситуацији када су одјавили занатску радњу. Међутим, судови су пренебрегли чињеницу да су тужени несавесни држаоци у погледу искључиве употребе ствари од истицања захтева за

предају у суддржавину. Према члану 39. став 2. Закона о основама својинско-правних односа, несавестан држалац је дужан да надокнади вредност убраних плодова које је потрошио, отуђио или уништио, као и вредност плодова које је пропустио да уберу. Тужени су незаконитом употребом ствари у времену када је она према споразуму странака требало да се налази у државини тужилаца остварили корист, коју су дужни да накнаде применом цитиране одредбе.

С тим у вези ревизија основано указује да су тужени остварили корист повредом права тужилаца на имовину, па се не може прихватити становиште нижестепених судова да тужиоци немају право на накнаду услед искључивања могућности да имовину користе, чиме су тужени сву корист од употребе ствари присвојили за себе више од шест година колико је протекло од подношења тужбе, па и након доношења привремене мере у овој парници.

Будући да је, услед пропуста у примени члана 39. Закона о основама својинско-правних односа, суд погрешно оценио да тужиоци немају право на накнаду због незаконите употребе заједничке ствари и остваривања користи из незаконите употребе, погрешно је стављено ван снаге решење о одређивању вештачења које су предложили тужиоци. Зато је чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено, па је ревизија тужилаца усвојена и нижестепене пресуде укинута у делу којим је одбијен захтев за новчано потраживање.

У поновном поступку, првостепени суд ће, имајући у виду изнете примедбе, правилном применом материјалног права, поново одлучити о непресуђеном делу тужбеног захтева.

Из наведених разлога, применом члана 406. и 407. став 2. одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**